

ympäristöasioihin sekä koulussa että kotona. Oppilaiden toiveet otettiin huomioon kurssin sisällössä alusta lähtien. He toivoivat saavansa kurssilta eväitä jätteiden vähentämiseen koulussa ja kotona, tietoa ympäristöasioista, kierrätyksestä, globalisaatiosta, luonnonsuojelusta ja asenteisiin vaikuttamisesta. Kurssin punaisena lankana oli Vihreä lippu-ohjelma. Aluksi käytiin läpi perustiedot Vihreästä lipusta ja myöhemmin kurssilla edettiin asioissa samaan tahtiin kuin Vihreä lippu toiminta eteni koulussa. Lisäksi kurssisisältöön liitettiin oppilaiden toivomia ympäristöaiheita. Kurssiin sisältyi myös vierailu Luonto-liittoon ja Pääkaupunkiseudun kierrätyskeskukseen.

Kurssilla tehtiin paljon erilaisia harjoituksia. Oppilaiden kurssiarvioinnissa harjoitukset saivat positiivista palautetta. Ympäristökasvatuksen teoriaa pidettiin vaikeana ja tylsänäkin, vaikka sitä käsiteltiin hyvin pintapuolisesti. Toivottiin, että kurssi olisi kestänyt pidempään, vaikka koko syksyn ja viikkotunteja olisi ollut vähemmän. Osa oppilaista olisi halunnut jonkinlaisen kurssikirjan, mistä kaikki käsittelemämme asiat olisivat löytyneet.

Kurssilaiset olivat mukana mainostamassa Vihreä lippu –raatia ja tulivat kaikki itse mukaan raatiin. Raatilaiset koottiin siten, että ryhmän ohjaajat valitsivat joka ryhmästä yhden varsinaisen ja yhden varajäsenen.

Kurssiin liittyivät seuraavat kotitehtäviä: 1) Mieti oma mielenkiinnon kohteesi ja vierailukohde-ehdotus 2) Ekoarkikartoituksen tekeminen koulussa 3) Elämäntapa-arvioinnin tekeminen kotona, kotitalouksien ekotiimi-ohjelmassa käytetyn lomakkeen pohjalta 4) Minä ja ympäristöni–kollaasin tekeminen 5) Oppimispäiväkirja ja kurssin arviointi

Kurssilla käytettyjä harjoituksia:

1) Luontopostikortit

Tutustumisharjoitus

Jokainen osallistujat valitsee 1-3 postikorttia, esittelee itsensä ja valitsemansa kortit perusteluineen

2) Käsitteet kiertoon

Johdatus aiheeseen

kestävä kehitys, ympäristökasvatus, vihreä lippu, ekoarkikartoitus

Ison paperin yläreunaan kirjoitetaan käsite, 1/paperi. Jokainen ryhmä/osallistuja saa oman käsitteen. Osallistujat kirjoittavat paperille mitä ko. käsite tuo mieleen. Käsitepaperit laitetaan kiertämään siten, että jokainen käsite käy jokaisella ryhmällä/osallistujalla ja kukin täydentää paperia vuorollaan.

3) minä + keke –laput harjoitus

tutustuminen, johdatus teemaan

Kaikille osallistujille jaetaan kuusi paperilappua ja kynät. Osallistujat kirjoittavat paperilapuille kolme asiaa itsestään ja kolme asiaa, mitä tulee mieleen kestävästä kehityksestä. Kaikki laput sekoitetaan keskenään. Jokainen osallistuja saa itselleen uudet kuusi lappua. Uusista lapuista kolmen pitää kuvata itseä ja kolmen kestävästä kehityksestä. Lappuja voi tarvittaessa vaihtaa toisten osallistujien kanssa. Jos käteen jää lopussa omasta mielestä vääränlaisia lappuja, se ei haittaa. Lopuksi jokainen lukee äänen omat lappunsa

4) Visio/ unelmakoulu

Ryhmä teki yhteispiirroksen isolle paperille, siitä millainen olisi unelma koulu, joka olisi jätteen ja muutenkin ympäristöä vähän kuormittava

5) Listaus

Listasimme ensin keinot, miten koulussa viestitään eli miten tavoitamme oppilaat ja opettajat parhaiten. Myöhemmin listasimme ne asiat mitkä motivoivat ihmisiä.

6) Mitä ilman en voi elää?

Osallistujat miettivät ensin itsekseen, mitä ilman he eivät voi elää ja kirjoittavat asiat ylös 1/paperilappu. Sen jälkeen kaksi oppilasta käy läpi molempien laput ja valitsee niistä yhteiset 10 asiaa, joita ilman he eivät voi elää. Lopuksi koko ryhmä valitsee 10 asiaa joita ilman he eivät voi elää.

7) Vihreä lippu mainostekstit

Kurssilaiset suunnittelivat mainostekstejä info-televisioon, ilmoitustaululle ja netti-sivuille

8) Minä ja ympäristöni -kollaasi

Jokainen kurssilainen teki kollaasin teemalla: Minä ja ympäristöni. Kollaasin tuli vastata seuraaviin kysymyksiin: oma suhde luontoon ja ympäristöön, Omat elämäntavat ja miten voin vaikuttaa sekä mikä on tavoitteeni

Kurssimateriaalit

Kurssilla oli käytössä seuraavat materiaalit:

Vihreä Lippu –kansio Opas koulun ympäristöohjelman tekemiseen ja kansainvälisen ympäristöohjelma Vihreän Lipun toteuttamiseen (SYKSE - Suomen ympäristökasvatuksen seura ry)

Ympäristökasvatuksen käsikirja tarjoaa ajankohtaisia eväitä ympäristökasvatuksen suunnitteluun, käytännön työhön ja arviointiin. Mukana on konkreettisia työtapo- ja projektiesimerkkejä. (toim) Hannele Cantell

Ekotiimi – Ympäristöohjat omiin käsiin Kirjassa on käytännön esimerkkejä kestävämpään elämäntapaan sekä kotitalouksien ympäristöarvio-lomake (toim) Pirjo Jumppanen

Vihreä draama – draaman keinoin kestäviin elämäntapoihin Kirja sisältää Vihreän draaman perusteet sekä 10 erilaista kestäviin elämäntapoihin liittyvää valmista opetuskokonaisuutta. Hiltunen, Jaana & Konivuori, Heli.

Vihreää draamaa tavaramaailmassa Julkaisun sisältämien Vihreä draama –ohjelmien avulla voi viritellä keskustelua tavaroiden vaikutuksista elämäämme ja ympäristöön. Julkaisu löytyy osoitteesta: <http://www.uusi-elama.info/index.php?m1=172&lang=2>. (Pääkaupunkiseudun kierrätyskeskus)

Luontoleikit Sisältää leikkejä, joita voi käyttää esim. kerhoissa tai leireillä. (Luonto-Liitto)

Polttopallo Luonto-Liiton ilmasto-opas. 20 s.

Reilu pallo? Luonto-Liiton opas köyhyys- ja ympäristökysymyksiin. 32 s.

Metsän ääni Luonto-Liiton opas metsiin ja metsiensuojeluun. 51 s.

Ainutlaatuinen Itämeri Luonto-Liiton Itämeriopas. 31 s.

Suden suusta Luonto-Liiton susiopas. 25 s.

Zapp –koulun ympäristööpas Opas nuorille koulun ekoarkeen. (Luonto-Liitto)

Koulun ympäristötoimet WWF:n ja WSOY:n yhdessä toteuttama materiaali koulun ympäristöohjelman tekoon (yläasteversio)

Ympäristökasvatus WWF:n ja WSOY:n yhdessä toteuttama ympäristökasvatusvinkkipaketti

Arki, valinnat ja tulevaisuus Aikuisille tarkoitettu ympäristökasvatusmateriaali, jota voi hyödyntää esim. opintokerhoissa. Materiaali sisältää laajasti tietoa neljästä eri aihekokonaisuudesta: elintarvikevalinnat ja kulutus, energia, liikkuminen sekä ekologinen tietämys ja lajintuntemus. (Suomen luonnonsuojeluliitto ry)

Kestävä kulutus-opas Oppaassa tarkastellaan kestävään kulutukseen sisältyvää neljää periaatetta: ekotehokkuutta, kohtuullisuutta, riskien ehkäisyä ja oikeuden mukaista kansainvälistä kauppaa. Mukana hyviä harjoituksia ja esimerkkejä. (Suomen luonnonsuojeluliitto ry)

Neuvokkaat –elämäntaparooolipelikortit, saatavilla Kuluttajavirastosta (Kuluttajavirasto, Motiva, Suomen luonnonsuojeluliitto)

Lehdet: Nuorten luonto ja Sieppo (Luonto-liitto)
Ympäristökasvatus-lehti (SYKSE-Suomen ympäristökasvatuksen seura ry)

Palautetta oppilailta:

1) Mikä kurssissa oli hyvää?

Leikit ja mielikuvitusharjoitukset sisällä luokassa ja ulkona pihalla. Se, että teemme koulustamme ympäristöystävällisemmän, retki luontoliittoon ja kierrätyskeskukseen, että mietimme myös omien kotiemme tilanteita ja saimme tietoa miten voimme kotonamme omiin jättemääriimme vaikuttaa. Raadin järjestäminen ja että toiminta koulussamme jatkuu.

Hyvää se että oppi kaikenlaista ja sai mielenkiintoista tietoa. Oli myös kivaa, mikä on tärkeää. Retki oli huippuluokkaa myös, ja oli hyvä kun opettaja tietää niin paljon asioita. Myös se oli hyvää että me kurssilaiset saatiin paljon vaikuttaa mitä me siellä tehdään.

2) Mitä parannettavaa?

Joskus tuntui vähän sekavalta kaikkien monistepaljouksien keskellä. Joku selkeä kirja olisi ehkä hyvä. Ei mikään paksu, vaan sellainen, mihin näiden monisteiden sisällöt olisi selkeästi painettu. Raadilla voisi olla parempi kokoontumisaika.

Parannettavaa ehkä se että olisi ollut selkeämpää mitä milloinkin tehdään ja pitäisi tehdä ja paljonko siihen on vielä aikaa. Välillä tuntui että oli monta asiaa meneillään mutta mikään ei oikein edennyt, ja sitten olikin jo kiire.

3) Muuta kommentoitavaa

Hyvä homma että tehdään kouluihin jätteenvähennystä, koska se on tärkeää, mutta ei niin vaikeaa yleensä. Jatkukoon ympäristökasvatus.

Sekin oli hyvää, että saimme tietoa haluamistamme asioista.

Vihreä lippu on todella hyvä keksintö, koska juuri suuret laitokset kuormittavat paljon ympäristöä, siksi ne pitää ottaa kohteeksi ympäristökasvatuksessa